

Risico's en Kansen in de WTP

**Cybercrime can
kill your pension**

Risico's en Kansen in de WTP

Auteurs: Edwin Herdink, Jeffrey Leichel

December 2025

Voorwoord

Beste Collega's,

Als financieel adviseurs helpen jullie dagelijks ondernemers en particulieren met hun financiën. De Wet toekomst pensioenen (WTP) verandert het pensioenlandschap ingrijpend vanaf 2026.

Dit rapport geeft een overzicht van het huidige systeem en zoomt in op wat WTP betekent voor jullie praktijk. We gebruiken recente data (2025) van o.a. DNB, PwC en AFM, met praktische voorbeelden. We hebben SuperGrok gebruikt om data te verzamelen en ordenen en dit aangevuld met eigen desk research.

Doel van dit document is om jullie te helpen cliënten beter te adviseren en nieuwe kansen te benutten in pensioenadvies. Dit is geen juridisch advies, maar een handvat voor jullie werk.

CFD is dé lobby- en brancheorganisatie voor financieel adviseurs en verzekeringskantoren.

Wij brengen regelmatig dit soort papers uit, organiseren interessante bijeenkomsten en bieden je aantrekkelijke Business Benefits. Ben jij nog geen lid van onze club? [Klik hier](https://www.commissiecfdf.nl).

1. Het huidige pensioenlandschap

Nederland heeft een sterk pensioensysteem met ongeveer 75 bedrijfstak-pensioenfondsen (BPF's), dat ca. 80% van de werkenden bedient. Het totale vermogen van alle pensioenfondsen samen (inclusief OPF's) is ca. €1.750 miljard (december 2025).

Maar er zijn belangrijke verschillen tussen pensioenfondsen: Grote fondsen als ABP (overheid) beheren veel geld met veel deelnemers, kleine fondsen hebben minder deelnemers, maar soms relatief grote belegde vermogens.

Het is een mix van sectorlonen (hoog in overheid, laag in horeca), premies (werkgevers betalen meer in sterke sectoren) en leeftijd (oudere sectoren hebben grotere potten), die het vermogen bepaalt. Deelnemers in 'arme' sectoren hebben grotere pensioengaten. Typisch sectoren waar advies extra waarde toevoegt.

Overzicht Top 20 BPF's (2024 en 2025-data)

Sector	Pensioenfonds	Belegd vermogen in miljard euro	Deelnemers	Jaarlijkse aangroei	Dekkingsgraad	Indexatie 1-1-2025
Bakkerij en voedsel	BPF Bakkers	18	200.000	€ 416,00	119,5%	2,30%
Bouw	bpfBouw	70	800.000	€ 463,00	136,8%	0,75%
Banken	BPF Banken	105	660.000	€ 470,00	127,5%	1,20%
Grafisch en media	onderdeel PGB	42	150.000	€ 416,00	113,6%	0,70%
Horeca en catering	Horeca	42	450.000	€ 389,00	151,0%	2,77%
Kunststoffenindustrie	onderdeel PGB	17	100.000	€ 416,00	113,6%	0,40%
Metaal en elektro	PME	62	1.400.000	€ 484,00	124,1%	2,82%
Metaal en techniek	PMT	89	1.200.000	€ 438,00	119,4%	0,00%
Metaal, textiel, chemie	PGB	35	600.000	€ 416,00	113,6%	0,40%
Overheid en onderwijs	ABP	542	2.800.000	€ 470,00	123,6%	1,84%
Recreatie en toerisme	BPF Recreatie	20	300.000	€ 421,00	129,0%	0,80%
Retail	BPF Detailhandel	25	500.000	€ 429,00	134,0%	1,50%
Schilders en afbouw	BPF Schilders	30	200.000	€ 470,00	148,5%	1,50%
Slagers en vlees	BPF Slagers	15	100.000	€ 470,00	138,3%	1,86%
Tuinbouw, agrarisch	BPL	8	60.000	€ 476,00	124,6%	2,50%
Transport en logistiek	BPF Transport	32	400.000	€ 476,00	127,9%	1,00%
Verzekeringen	SBZ Pensioen	28	300.000	€ 470,00	120,3%	1,50%
Visserij	onderdeel PGB	8	50.000	€ 470,00	132,7%	0,00%
Zorg en Welzijn	PFZW	259	2.900.000	€ 470,00	122,0%	0,00%
TOTALEN		1447	13.170.000		127,4%	

Bronnen: o.a. DNB/Aon/Exelering en websites van pensioenfondsen. Maatmens (44.500) voor berekening aangroei.

Als je de kolommen Dekkingsgraad en Indexatie bekijkt, valt op dat de indexatie in sommige gevallen technisch hoger zou moeten zijn. Een hoge dekkingsgraad rechtvaardigt een hoge indexatie.

Mogelijk heeft dit te maken met het 'sparen' van pensioenfondsen voor een positieve transitie. Toch een beetje een sigaar uit eigen doos. Deze tabel is interessant om te gebruiken in je adviespraktijk en een mooie basis om straks te vergelijken met de opbouw in het WTP-tijdperk.

Rendementen, Opbouw en Dekkingsgraden.

De rendementen over 2024 liggen voor de meeste fondsen rond de 8% netto. Dit is het gevolg van een stabiele mix van aandelen en obligaties. Kleine fondsen nemen meer risico, grote hebben lagere kosten. Aandelen hebben in dit jaar overgepresteerd, maar obligaties ondergepresteerd.

De pensioenopbouw, nu nog gebaseerd op de A-factor, toont in de tabel 'Jaarlijkse Aangroei' die van een maatsmens met een modaal loon van €44.500. De verschillen in opbouw per pensioenfonds kunnen oplopen tot wel 20%. Het gevolg van afwijkende AOW-franchises en opbouwpercentages tussen pensioenfondsen onderling. Lage dekkingsgraad, laag opbouwpercentage én lage indexatie? Deelnemers in dergelijke pensioenfondsen moeten eigenlijk op je prio-list om snel te bezoeken. Een aanvullende lijfrente is hier geen luxe, maar pure noodzaak.

Helaas wordt in de nieuwe WTP nog steeds gekozen voor 'eigen keuze' AOW-franchises per pensioenfonds (met een ondergrens). Hierdoor blijven er ook verschillen in pensioenopbouw per sector.

De gemiddelde dekkingsgraad van de getoonde BPF's komt uit op 127,4%. Dit gemiddelde kun je vergelijken met het pensioenfonds van je klant in adviesgesprekken. Onder de WTP verdwijnt deze toets en zal meer worden gekeken naar de toename van het totaal belegd vermogen.

Nabestaandenpensioen versus ORV's in de vrije markt.

NP-aanspraken zijn vaak risicoverzekeringen (in WTP volledig op verzekeringsbasis). Maar waar worden die ondergebracht? En wordt daar niet bruut aan verdiend?

Nabestaandenpensioen (NP) in BPF's analyseren is supercomplex geworden door de vele wijzigingen in de laatste 20 jaar en verschillen tussen pensioenfondsen onderling. Dus we hebben wat aannames moeten doen.

Van de pensioenpremie wordt ongeveer 20-30% gebruikt voor NP-premies. Je hebt dan een vertrekpunt voor je berekeningen. Vooral groepsorting is van belangrijke invloed op de inkoopprijs, zo blijkt. Onze analyse lijkt te bevestigen dat pensioenfondsen deze dekkingen scherp inkopen.

Pensioenadvies is geen online product

Bovendien is er natuurlijk geen medische keuring. De ORV's in de vrije markt zijn dan weer veel flexibeler qua inrichting. Het is een beetje appels met peren vergelijken, maar de theorie dat NP-verzekeringen duur zijn, lijkt niet hard te maken. Nationale Nederlanden is een van de grootste verzekeraars voor NP, zij zijn bijvoorbeeld de leverancier voor ABP.

2. De WTP: Wat verandert er?

De WTP maakt pensioenen individueler: Van middelloon (collectief) naar individuele beleggingspotten (persoonlijk). Nu de transitietermijn is verlengd tot 1 januari 2028 (werkgevers en pensioenfondsen hebben meer tijd nodig) ontstaan wel verwarrende jaren. Als financieel adviseur moet je eigenlijk hybride adviseren de komende jaren.

Waar in de media minder aandacht voor is, zijn mooie verbeteringen in de nieuwe WTP.

Hier een aantal interessante.

- Het NP wordt beter geregeld, geen gedoe meer met ingewikkelde berekeningen met soms bizarre uitkomsten, maar een vast percentage van het laatstverdiende loon, ook al ben je maar een paar maanden in loondienst. Een pensioenfonds bepaalt in overleg met diverse partijen welk percentage dat wordt, tussen de 30% en 50%. Er blijven dus (grote?) verschillen per pensioenfonds bestaan.
- Het wezenpensioen wordt geharmoniseerd. De gekke verschillen in leeftijden en percentages worden vervangen door generieke regels voor alle pensioenfondsen.
- Het AO-pensioen wordt beter geregeld (voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid). Er komt meer harmonisatie, betere overgangsregelingen en meer bescherming. De AO-verzekering, die ook echt het inkomen aanvult bij AO, blijft een keuze van het pensioenfonds om wel of niet aan te bieden.
- Uitzendbureaus moeten hun wachttijd verlagen naar maximaal 13 weken (was 26). Deelnemers krijgen daardoor sneller definitieve pensioenrechten.
- De ruimte om in lijfrenterekeningen te sparen/beleggen neemt enorm toe (is al ingegaan). Hierdoor kunnen klanten weer maximaal profiteren van fiscaal-vriendelijk opbouwen van vermogen.

- De Lumpsum. Ja, een vloek of een zegen? Bij pensioen kun je tot 10% van je pensioenkapitaal eenmalig opnemen. Maar het is wel een bruto uitkering ineens, die volledig bij je inkomen wordt opgeteld, waardoor een (groot) deel wordt belast in de hoogste belastingschijf.

Via middeling kun je mogelijk nog iets van de hoge belasting terugkrijgen. Het kan ook je toeslagen aantasten in dat fiscale jaar. Lumpsum wordt hiermee een nieuw adviesgebied.

3. Risico's van de WTP

WTP brengt kansen, maar ook risico's met zich mee.

- **Complexiteit en Keuzestress:**
Deelnemers kiezen zelf het beleggingsprofiel bij opbouw en uitkering. Dit is natuurlijk binnen een bepaalde bandbreedte, maar toch, vooral jongeren (die meer risico kunnen kiezen) kunnen in gekke situaties terechtkomen (lege pot). Er bestaat ook een aannemelijk risico dat deelnemers fondsen kiezen op basis van algemene presentaties van het pensioenfonds.

Zeer onverstandig natuurlijk. CFD heeft dit punt op haar politieke agenda staan. Persoonlijk advies is hier de enige juiste weg. Zo kan ook geborgd worden dat pensioen integraal wordt beoordeeld, dus in relatie tot de hypotheek, partner, wensen, etc.

- **Fiscaliteiten:**
De toegenomen jaarruimte is mooi, maar het invullen van de aftrek in de IB-aangifte is foutgevoelig. Zeker waar het gaat om het berekenen van de reserveringsruimte en de niet benutte ruimte bijhouden voor toekomstige jaren.

Moeten wij als financieel adviseur daarin gaan ondersteunen? Op basis van uurtje/factuurtje? De vele ooms en tantes staan al klaar om gratis te helpen (fiscale mantelzorg). Met alle gevolgen van dien. We moeten hier als sector de juiste antwoorden op vinden voor onze klanten.

- **NP-Beperking:**
De nieuwe regel is maximaal 50% van het laatstverdiende loon = NP. Is dit wel beter dan de oude regeling? Wie gaat de vergelijking maken? Worden deelnemers daarvoor gewaarschuwd? Een goed berekende aanvullende ORV wordt essentieel. Vooral omdat bij werkeloosheid de NP-dekking nog drie maanden doorloopt, maar daarna toch echt foetsie is.

NP-advies is levensreddend

- **Ongelijkheid en Vergrijzing:**

Sectoren met lage buffers hebben niet veel geld om een mooie transitie te kunnen bieden. De vergrijzing (1 op 4 65+ in 2030) gaat onherroepelijk impact hebben op de AOW en het Werkgeverspensioen. Wij horen al signalen dat werkgevers de WTP zullen aangrijpen om de kosten van pensioen te verlagen. En fiscalisering van de AOW steekt in Den Haag ook regelmatig de kop op. Het signaleren van te grote ongelijkheden bij pensioenfondsen houdt CFD scherp in de gaten. Wij weten als sector wat een ongelijk speelveld voor impact kan hebben (Direct Writers).

- **Externe Risico's:**

Het is ongemakkelijk om te moeten vaststellen, maar het ESG-beleggen (ooit een initiatief van de VN), bijvoorbeeld in klimaat door pensioenfondsen, drukt soms de fondsrendementen. Zeker in vergelijking met sectoren die juist vanwege diezelfde ESG-doelen zijn afgestoten. Toegenomen risico's van cyberaanvallen baart ook zorgen, met een stijging 30% t.o.v. het voorgaande jaar. Voorbeeld: Hack bij fonds raakt cliëntdata ([Bron](#)).

- **Economische risico's**

Er is veel chaos in de wereld en de globale schulden van overheden en bedrijven brengen de aandelen- en obligatiemarkt in gevaar. Wat gebeurt er bij een flinke crash met de individuele pensioenpotten? Buffers zijn er straks vrijwel niet meer, alles is verdeeld over de deelnemers. Zijn die beperkte rampbuffers bij pensioenfondsen, zo die er zijn, toereikend? Hoe kunnen wij als financieel adviseurs klanten beschermen tegen dergelijke scenario's? Is lijfrente hierop het antwoord? CFD volgt deze ontwikkelingen met belangstelling en zal de collega's gaandeweg de transitie én daarna voorzien van best practices.

4. Kansen van de WTP

WTP biedt kansen voor adviseurs, er gaat meer behoefte aan persoonlijke hulp ontstaan.

- **Groei in Advies:** Individuele potten vereisen checks. En deelnemers met een relatief lage opbouw, want de verschillen tussen pensioenfondsen blijven, zijn extra kwetsbaar.

Voorbeeld: Help cliënt met pot-optimalisatie voor een stabielere of hoger rendement.

- **Fiscale Optimalisatie:** Grotere ruimte voor lijfrentes.

Voorbeeld: Iemand met veel spaargeld verbetert pensioen met mooie teruggaaf. Maakt van €10.000 €14.000, of meer.

- **AI en Innovatie:** Het gaat snoeihard met AI. We kunnen als sector niet achterblijven. Door AI verandert er iets essentieels waar je misschien nog niet aan hebt gedacht. Je hoeft geen groot IT-team meer te hebben zoals een NN of Achmea om slimme tools te ontwikkelen. Voorbeeld: <https://tendi.ai/>
- **Lobby en Netwerk:** CFD heeft al eerste zetten gezet richting politiek om andere verdienmodellen bespreekbaar te maken. Klanten willen erg slecht betalen voor advies. In ons vak is al jaren bekend dat midden en lage inkomens weigeren te betalen voor pensioenadvies. Het is gewoon te duur. Verzekeraars zouden zich dit ook moeten aantrekken. Op de langere termijn profiteren zij het meest van belegd vermogen. In de nieuwe WTP komt er overduidelijk een grotere focus op lijfrente-producten. Er staat een potentieel van 5.000 adviseurs klaar om klanten hiermee te helpen. Maar daar moet dan wel een fatsoenlijke beloning tegenover staan.
- **Duurzaamheid:** Ja, is dit nu een kans of niet? Moeten we meer focussen op groene beleggingen, woningisolatie, energie-opwekkers en opslag? Binnen de pensioenfondsen zelf zijn de beleggingsresultaten wisselend, zie voorgaand punt over ESG-doelen. Maar de hamvraag is, moeten wij als financieel experts bijvoorbeeld ook zonnepanelenverkopers worden? Waar ligt de grens? Die discussie gaan we het komende jaar aan met de collega's.

Pensioenadvies in 2040?

Overwegingen

De veranderingen in de WTP zijn ingrijpend. Planning en beleggings- en fiscaal advies verdient daarin een belangrijke plek, waarbij extra aandacht moet zijn voor risico's en kwetsbaren. Krijgen deelnemers daarin de ondersteuning die ze verdienen? Of blijven ze slapen tot aan pensioen om vervolgens ruw te worden wakker geschud?

Kunstmatige Intelligentie (AI) kan de adviseur helpen om dat sneller, slimmer en goedkoper te doen. Maar altijd met die magische touch die ons zo kenmerkt, Persoonlijke Aandacht, Integraal & Emotioneel Inzicht. Daar kan geen robot tegenop, althans, voorlopig niet.

We wensen alle collega's goede zaken.

Edwin Herdink & Jeffrey Leichel

Bronnen die door SuperGrok zijn geraadpleegd:

- DNB: WTP-transitie 2025
- PwC: Kerncijfers pensioenen 2025
- AFM: Trendzicht 2025 (cyber/ESG)
- Nibud: Ontwikkelingen pensioen

www.commissiecf.nl

Disclaimer: Dit rapport is met de grootst mogelijke zorg samengesteld op basis van openbare bronnen (o.a. DNB, PwC, AFM, Exelering, Nibud en fondsjaarverslagen) en eigen analyses per december 2025. De informatie dient uitsluitend ter algemene voorlichting en als discussiestuk. De opgehaalde data uit openbare bronnen kunnen, ondanks diverse controles, verouderd, onvolledig of onjuist zijn. Er kunnen daarom geen rechten aan worden ontleend. CFD en de samenstellers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor schade die direct of indirect voortvloeit uit het gebruik van dit rapport of uit eventuele onjuistheden, fouten of onvolledigheden in de verstrekte informatie.

